

SOCIALE TANDHEELKUNDE

ENIGE BESCHOUWINGEN EN GEGEVENS BETREFFENDE HET D.M.F.-GETAL

DOOR G. A. H. EIBRINK JANSEN

In de Angelsaksische literatuur treffen wij na de oorlog regelmatig cariesstatistieken aan, waarin het D(ecayed) M(issing) F(illed)-getal wordt gebruikt. Men is dus afgestapt van het voor vergelijking onbruikbare vullingscijfer (-getal, -quotiënt) en heeft getracht de onderlinge vergelijkbaarheid te verbeteren door invoering van een waarde-meter, die niet zo afhankelijk is van individuele prestaties als het vullingscijfer.

Toch is men er hiermede nog niet, want zoals door O. Backer Dirks, J. van Amerongen en K. C. Winkler wordt uiteengezet (J. D. Research 30: 346, 1951, vgl. Exc. Odont. Sectie II, No 257, 1952), zijn onze waarnemingen eerst dan onderling vergelijkbaar, wanneer een standaardmethode is gevonden om de diagnose caries te stellen. De auteurs trachten dit te bereiken door röntgenfoto's te vervaardigen volgens het bitewing-systeem en uit deze foto's de nodige conclusies te trekken. Voor een wetenschappelijk onderzoek van het cariesproces lijkt mij deze methode ideaal; helaas blijft echter caries incipiens op de kauwvlakken voor deze wijze van opsporing onwaarneembaar, terwijl juist deze vorm van caries de meeste aanleiding geeft tot verschil van inzicht bij de practische uitvoering.

Voorlopig zal dus de oude methode met spiegel en sonde moeten worden gevolgd, zodat voor de berekening van het D.M.F.-getal de factor D steeds aan discussie onderhevig zal blijven als gevolg van verschil in het stellen van de indicatie.

De factoren M en F zijn onaanvechtbaar; zij zijn echter afhankelijk van de factor D, aangezien eerst „Decay” aanwezig moet zijn om M en F mogelijk te maken. Met andere woorden: bij een zeer scherpe indicatiestelling, waarbij glazuurdefecten en verkleuringen in het geding komen, zal de ene onderzoeker géén, de andere daarentegen wél caries noteren, hetgeen van invloed is op de factor F in gevallen waarin men tevens tot behandeling wil overgaan.

Indien wij een dergelijk onderzoek verrichten, kunnen wij uit het D.M.F.-getal door specificatie nog vele andere gegevens putten. Deze gegevens zijn in onderstaande tabel, uit de cijfers die mij van ongeveer 40.000 kinderen tussen 6 en 13 jaar ter beschikking stonden, berekend. In ieder vakje geeft het cijfer aan, hoe groot het aantal D.M.F.-elementen op 100 kinderen is.

Alhoewel, gelijk vanzelf spreekt, bij dergelijke tellingen fouten worden gemaakt, is het opmerkelijk, dat de verschillen voor rechter- en linker kaakhelft onbeduidend zijn, zodat ook hier weer uit de wet

van de grote getallen blijkt, dat telfouten naar boven en naar beneden gecompenseerd worden.

Aan deze statistiek ken ik een betrekkelijke waarde toe, omdat, zoals reeds boven vermeld is, de waarnemingen van de onderzoekers (de uitvoerende schooltandartsen te 's-Gravenhage) ongetwijfeld zullen verschillen, terwijl de toegepaste methode op praktische uitvoerbaarheid is gebaseerd.

Deze gegevens zijn dan ook berekend bij een vullingscijfer voor de schooltandartsen van gemiddeld 0,62, aangevuld door dat van de privé- en ziekenfondspraktijk met 0,22, dus in toto van 0,84, over de cursus 1951—1952.

Er zijn geen bijzondere voorzorgen genomen, zoals extra verlichting, zeer scherpe sondes, reiniging met alcohol en droging van de te onderzoeken elementen, aftasting van alle vlakken en gebruik van separatoren. Het onderzoek had dus plaats als normaal routine-onderzoek, met de bedoeling, carieuze processen in een zó vroeg stadium op te sporen, dat penetratie en dus ook het ontstaan van gevaarlijke cavititeiten en pulpabeschadiging voorkómen werd.

Beschouwingen betreffende de cijfers behoef ik, naar ik meen, niet te geven. De tabel is zonder nadere uitleg duidelijk. Slechts wil ik de aandacht vestigen op het eindresultaat, nl. dat bij kinderen van 11-tot 13-jarige leeftijd het D.M.F.-getal gemiddeld 3,04 bedraagt.

Het ligt in de bedoeling, deze telling, die naast de normale administratie eenvoudig kan geschieden, regelmatig bij te houden en de publicatie te vervolgen.

KLEUTERBEHANDELING TE WASSENAAR

Uit het verslag over 1952 van het Kleuter-consultatiebureau te Wassenaar blijkt dat in het vorige jaar 243 kleuters ter inspectie zijn gekomen, waarvan 76 of 31% met een gaaf gebit. Ook uit vorige verslagen is gebleken dat 2/3 van het aantal kinderen van 3 jaar reeds carieuze melkkiezen heeft. Per onderzochte kleuter werden gemiddeld 2 vullingen gelegd; per behandeld kind bedroeg dit aantal 3. Uit het statistisch overzicht blijkt voorts dat het aantal gave gebitten van 1946 tot 1952 gedaald is van 70% tot 31%; een verklaring van deze teruggang wordt niet gegeven.

Van de in behandeling genomen kleuters kwam 1/3 niet terug ter voltooiing. Onhandelbaar bleken 3 jongens en 1 meisje. Duim- of vingerzuigen werd bij 66 kleuters geconstateerd. Tot slot zij ontleend dat bij 38 kinderen pulpabehandeling werd verricht. Van saneren is nog geen sprake.

Het spreekuur werd eenmaal per week gehouden door Mevr. M. M u n t e n d a m, resp. Mevr. B r e d e r o.